

Jose Riikonen

**Sir
Elwoodin
hiljaiset värit**

– Backstage-passi

LIKE

Suomen Kulttuurirahasto, Journalistisen kulttuurin edistämissäätiö Jokes
ja Otavan kirjassäätiö ovat tukenet kirjoittamistyötä.
Tuhannet kiitokset luottamuksesta.

© Jose Riikonen, Sir Elwoodin hiljaiset värit
ja Like Kustannus / Kustannusosakeyhtiö Otava 2023

LIKE

Like Kustannus
Helsinki
www.like.fi

ISBN 978-951-1-44792-4

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2023

Liinille <3

1988 Sir Elwoodin hiljaiset värit

Sir
Elwoodin
hiljaiset värit

Varjoissa vapaan maailman 1991

1992 Yö tekee meistä varkaat

Kymmenen tikkua laudalla 1993

1995 Puoli viisi aamulla

Puunukke 1997

1998 Varjoja, varkaita ja vanhoja valokuvia

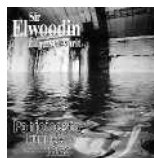
Pyhää kamaa 1999

2001 Pohjoisesta tuulee taas

Ilta illan jälkeen 2002

2003 18. tammikuuta

Varjoja, varkaita ja vanhoja
valokuvia, Osa 2

2005

2007 Sattuman kauppa

Varjoja, varkaita ja vanhoja
valokuvia, Osa 3

2009

2010 Kaipuun vuosirenkaita

Varjoissa vapaan maailman
-20 vuotta myöhemmin

2011

2013 Torstai-ilta Tavastia-klubilla

Sinä iltana sataa

2015

2016 Runoilija

Aamupäivän Errol Flynn

2020

SISÄLLYS

Kurvissa.....	13
Aluksi: Elastisen hymy	19

I

Nuorisonvillitsijät Jake ja Elwood	33
Gabi.....	45
”Ok, tehdään levy”	49
Hansu.....	53
Vernissa	56
Varjoissa vapaan maailman	62
Puttanaisen puhujanpönttömikrofoni.....	71
Mikko, kuudes Elwood.....	74
Pössi	77
Yö tekee meistä varkaat	81

II

Kaikki pois piiloistaan	91
Ruokaa silmille	94
Reissut.....	100
Hyvä meininki!.....	106
Peili nro 1.....	112
Kymmenen tikkua laudalla	117
Jalanjälki	125
Rakkautta ensi silmäyksellä – Riku Niemi	128

Työ	135
Kaikkea kaksin käsin – Keikkavuosi 1995.....	143
Puoli viisi aamulla	155
Paula.....	164
Jussi	169
Hyvä tyyppi	172
Laulu syntyy	175
Peili nro 2	183
Pakko.....	189
Hötkyilyä.....	192
Puunukke	194

III

Kurvissa, osa 2.....	207
Paita ja perse.....	209
Iso bändi.....	214
Tuottaja	217
Rock'n'roll.....	229
Lista (peili nro 3)	233
Pyhää kamaa	242
Paula lähtee mukaan.....	249
Fanit	252
Väliaika.....	256
Viihdyttäjätähti	262
Päätös	266
Jälkipeli.....	272
Hansun puheenvuoro	277
Pohjoisesta tuulee taas	283

IV

Sysmässä.....	293
18. tammikuuta	305
Martsari 1980-luvun alussa	315
Kauppatorilla.....	318
Ootko jo kuullut?	319
Pyöveli.....	322
There was a Buffalo Soldier	326
Bullmaniin.....	330
Matkamiehen unelmat	338
Suru.....	340

V

Rauhassa.....	353
Puppe	355
Oi nuoruus	358
Vauhtiajot.....	366
Sattuman kauppa	370
Kannelmäki 68.....	381
Peili nro 4	386
Lapin kiertue	398
Lemmenloma, joka meni pieleen.....	406
Kaipuun vuosirenkaita	415

VI

”Mulla olisi muutama laulu...”	427
Taide, taivas ja helvetti.....	438
Sinä iltana sataa	443
Runoilija	443
Se, mistä ei puhuta.....	448
Paras ystävä (peili nro 5)	451
Pyhäkoulun pojat.....	457
Viimeinen peili.....	460
Rotta häkissä	463
Alkoholisti.....	465
60-luvun miehet	469

VII

Etkä pysty, rakas, pois heittämään	479
Kurvissa, aina Kurvissa	482
Aamupäivän Errol Flynn	495
Olosuhteet.....	508
Kalaretkellä.....	511
Keskiolutjatsia, olkaa hyvä	517
Jälkisanat	524

KURVISSA

Junnu Saaresaho kiiruhtaa, sillä hän on vähän myöhässä. Junnu harppoo kohti Sörnäisten Kurvia, jossa hän kohtaa saman kakofonian kuin aina.

Autoliikenne on jatkuvaa, ja torvet soivat. Busseista ja metron portaista purkautuu puolen minuutin välein ihmisjoukko, joka hajoaa ryppäiksi ja siroaa sitten sinne tänne.

Junnu harppoo ohi Vaasanpuistikon, ”Piritorin”, jossa huonolaatuinen amfetamiini ja eriväriset ja -kokoiset pillerit vaihtavat omistajaa.

Kurvin keskellä metroaseman vieressä on seitsenkerroksinen kerrostalo, jonka kellariin Junnu kiiruhtaa. Paikkaan mennään painavasta metallisesta ovesta R-kioskin vieressä. Kadulle majoittuneet rantojen miehet röhöttävät hölkkäävälle, melkein juoksuaskelin etenevälle Junnulle.

”Paljonko on jo takana! Rähähähä!”

Kerrostalon pimeässä betoniaulassa on usein käytettyjä ruiskuja. Silloin tällöin laitapuolen kulkija – joita Kurvissa riittää – pääsee tunkeutumaan talven kylmyydestä lämpimään rappukäytävään nauttimaan annoksensa amfetamiinia, subutexia, viinaa tai mikä nyt kunkin lääkkeenä toimii. Rappukäytävässä saa olla hetken paossa

kylmää, ehkä nukkuakin tovin, kunnes joku salonkikelpoisempi kansalainen tai vartija hätistää taas pihalle.

Junnu kopistelee alas rappusia puolijuoksua. Hän pääsee maan alle ja kulkee kivikäytävää tovin, kunnes tulee ovelle, jonka takaa avautuu kiehtova näkymä.

Toistensa päälle pinottuja soittimia, vahvistimia, papereita, tuoleja ja kahvinkeitin. Seinillä on kaiken maailman plakaatteja. Junnu hymyilee, kun näkee nurkassa lojuvat kaksi kirjaa. Ne ovat ”suomalaisten seksikirja” ja ”ruotsalaisten seksikirja”.

Paljon turhaa roinaa, vuosikymmenten krääsää. Niin rakkaita, ettei niitä pysty heittämään pois.

Tilassa tuoksuu siltä, että siellä on poltettu tupakkaa kauan. Tunkkainen tuoksu käy aina Junnun nokkaan, vaikka tuntuu samalla kodikkaalta.

Junnuu vastassa on kolme miestä: Arttu Leskinen, Jussi Virtanen ja Juha Lehti. Juha on keittänyt kahvit, tai tarkemmin ottaen treenikämppekahvit, mikä tarkoittaa sitä, että kahvi on poikkeuksellisen vahvaa.

”Sieltä se meidän rehtori saapuu!” Juha sanoo, ja kahvinkeitin porisee ja pulppuaa, kuten vanhoilla kahvinkeitimillä tapana on. Juha on pukeutunut bändipaitaan ja farkkuihin. Hän näyttää sellaiselta hauskalta sedältä, joka sukujuhlissa kertoo mehukkaimmat jutut, sellaiset, joita merkonomeilla, insinööreillä ja it-alan ammattilaisilla ei voidensä alla ole.

”Ottaako kahvia?” Juha kysyy, ja Junnu nyökkää. Arttu ja Jussi ovat syventyneet rupattelemaan kahdestaan.

”Sori, mä olen vähän myöhässä”, Junnu sanoo ja muistaa, mitä kymmenen minuutin myöhästymisestä seuraa: pitää tuoda mukanaan pullaa kahvin painikkeeksi. Sääntö säädettiin aikoinaan siksi, että Riku oli aina – siis aina! – myöhässä. Se alkoi kismittää muita

niin paljon, että oli pakko keksiä ukaasi, jonka turvin Riku pitäytyisi aikatauluissa. Hän oli tarkan markan mies: pullan ostaminen ”turhaan” sai hänet kavahtamaan.

Junnun kasvoille piirtyy pieni virne, kun hän miettii, miten Riku olisi kommentoinut Junnun myöhästymistä. Joku piikki sieltä olisi ihan varmasti tullut, kun olisi kerrankin päässyt ojentamaan Junnua, sitä säntillistä kaveria, myöhästymisestä – joka asuu vieläpä kaikkein lähimpänä! Vaikka Riku ei ole täällä – ainakaan fyysisesti – hänestä muistuttaa munakennokokoelma, yksi Rikun projekteista. Yksi niistä useista, joita hän aloitti mutta ei säntäilevän luonteensa takia koskaan saanut saatettua loppuun.

Nelikko istahtaa soittimien keskelle vanhoille tuoleille.

Tämä paikka on Sir Elwoodin hiljaisten värien treenikämpä.

Nyt on vuosi 2020.

”Niin, siis mitäs meidän piti alkaa puuhata?” Arttu kysyy ja hörppää kahvia.

”Niin, mitä sä olet mennyt taas lupailemaan?” Jussi jatkaa.

”Joo. Siis tosiaan se yksi toimittaja – mä olen tehnyt sen kanssa aiemmin pari juttua, se vaikuttaa ihan ok jäbältä – sanoi, että haluaa kirjoittaa kirjan meistä, senhän mä jo kerroin? Joo. Sehän on edelleen meille kaikille ok, se kirja-ajatus?” Juha kysyy ja näkee edessään kolme hitaasti nyökyttelevää päätä.

”Mä sanoin sille, että ennen kuin aletaan porukalla jutella, niin meidän kannattaisi ehkä tehdä jonkinlaista pientä aikajanaa. Että mitä kaikkea on tullut tehtyä – mistä me sitten ylipäänsä puhutaan. Eihän me papat saatana muisteta puoliakaan, jos kylmiltään aletaan muistella.”

Junnu nyökkää ja alkaa ajatella.

Aikaa on tosiaan mennyt, kolmisenkymmentä vuotta. Hän hörppää kahvia. Pirun vahvaa.

”Niin mä sanoin sille toimittajalle, että me kokoonnutaan vähän porukalla treenikämpälle ja tehdään jonkinlaista aikajanaa ensin. Voitaisiin laittaa se vaikka tohon seinälle”, Juha sanoo ja osoittaa tyhjää kohtaa julisteiden välissä.

Bändi toteaa ajatuksen hyväksi ja pohtii, mikä olisi fiksuin tapa kasata aikajanaa. Tällainen projektisuunnittelu ei tule luonnostaan, sillä nämä kaverit – ehkä Arttua ja jossain määrin Junnua lukuun ottamatta – eivät ole järjestelmällisyyden perikuvia. Asioilla on tapana vain tapahtua ja yleensä sujua. Tuurilla ne laivatkin seilaa.

He päätyvät ajatukseen, että printtaavat kaikki levynkannet ja asemoivat ne seinälle kronologiseksi janaksi.

”Jokainen voi sitten huomautella, mitä muistaa mistäkin hommasta, laitetaan niitä sitten ylös ja kirjoitetaan jotain vaikka siihen janalle, jotain tärkeitä juttuja, niin saadaan vähän kättä pidempää. Ja hei, meidän täytyy hommata jostain joku lista, jossa on meidän keikat menneiltä vuosikymmeniltä. Niiden perusteellahan me muistetaan, eikö?” Juha sanoo.

”Paulalla varmaan on jossain sellainen... ja hei, sehän pitää tai ainakin piti yllä niitä nettisivuja! Siellähän ne keikat on, kysytään Paulalta se lista”, Junnu sanoo.

Menee tovi ja toinenkin, menee päiviä ja viikkoja, mutta viimein bändi saa kasattua levynkannet seinille. Sitten he ryhtyvät työhön ja alkavat muistella. Keskustelu käy ja kahvia kuluu. Joku sanoo jotain, ja toinen jatkaa, ja kolmas muistaa vielä vähän lisää. Kollektiivinen muisti, myöhäiskeski-ikäisten ihmisten pelastus. Juha on äänessä paljon. ”Muistattekste?” Juha sanoo aina tarinansa jälkeen, ja aina silloin tällöin hän ei kykene artikuloimaan täydellisesti ajatustaan, jolloin Junnu tulkkaa:

”Niin, tarkoitatko sä sitä kertaa, kun silloin...”

Sitten Juha nyökyttää. Artun muisti on kaikista paras, ja hän haastaa välillä muiden muistoja:

”Itseasiassa se oli kyllä niin, että...”

Jussi kuuntelee enemmän kuin puhuu, ja osa kollektiivisista muistoista on värittänyt hänen päässään eri tavalla kuin muilla, sillä hänen näkökulmansa on erilainen. Hänellä on Sir Elwood -vuosia takanaan huomattavasti vähemmän.

Jutellessa Junnua alkaa melkein huimata: vettä on virrannut ihan tuhottomasti. Mieleen tulee hauskoja asioita ja täysin naurettavia asioita. Joistain asioista ei meinaa vielääkään pystyä puhumaan, kun ne ovat niin kipeitä. Jotkut asiat ovat yllätyksiä. Niinkö sä silloin ajattelit? Siksikö sä teit niin?

Keskustelu rönsyilee ajasta ja paikasta toiseen, ja aina välillä alkaa naurattaa, kun kolmenkymmenen vuoden avioliiton eläneet ihmiset kääntelevät kiviä menneisyydestään.

Ensimmäinen kuva aikajanalla on mustavalkoinen, ja se on valotettu joko tuurilla tai taidolla hyvin dramaattisesti. Musta puhuu kovimmin kuvassa, ja mustasta pilkistää etualalla Junnu, joka soittaa pianoa. Hänestä seuraavana oikealla on Arttu pitkissä vaaleissa hiuksissaan rumpusetin takana, ja hänestä oikealla on Riku basson kanssa. Kaikista oikeimmalla mikrofoniin laulaa Juha, joka on sulkenut silmänsä.

Tämä kuva on otettu Vernissassa, jossa Sir Elwoodin hiljaisten värien ensimmäinen levynkansi – tämä kuva – on otettu. Silloin oli vuosi 1991.

Mutta ei me ihan siitä voida aloittaa, Junnu miettii. On pakko kelata vielä pari vuotta taaksepäin pieneen bussiin, joka huristaa pitkin Helsingin katuja.

Ja ennen kuin mennään siihen tarinaan, otetaan tähän väliin pieni paussi.

Tämä kirja kertoo Sir Elwoodin hiljaisista väreistä, ja minä toimin kertojajäsenenä. Saatte tutustua – tai joudutte tutustumaan, kuinka sen satuttekaan kokemaan – myös minuun kirjan edetessä, joten esittelen itseni ennen kuin lähdän kertomaan itse yhtyeestä.

ALUKSI: ELASTISEN HYMY

Kuuntelin eräänä aamuna työhuoneellani Sir Elwoodin hiljaisia värejä, kun sisään saapui työtoverini. Soitossa oli bändin ensimmäinen levy *Varjoissa vapaan maailman* ja sen ensimmäinen laulu nimeltään ”Sellaista se on”. Siinä laulaja Juha Lehdellä ei mene hyvin.

*Hämyinen ilta ja hiljainen huone
sekainen sielu ja petaamaton vuode*

ja:

*Mä päivät kestän kyllä, vaan yksin iltaisin
kuin vanha narri kiinni jään, muistoihin*

Työtoveri jäi seisomaan ja kuuntelemaan. Sitten hän virnisti ja kysyi ivalliseen sävyyn, miksi kuuntelemme tällaista melankolista musiikkia, jossa ranteet auki uikutetaan. Haluatko ehkä pilata kaikkien päivän?

Kaveri sattuu olemaan arkkitehti, joka tekee myös paljon sisustusuunnittelua. Koska silloin jäi vastaamatta, selitän asian nyt hänen omalla kielellään.

Kuvittele asuntoilmoitus kauniista talosta: suuret ikkunat, jotka valaisevat avaria huoneita. Tilava olohuone, jossa on suuri divaani ja seinällä taulu, jossa lukee I <3 Helsinki tai jotain muuta sen suuntaista, ja toinen taulu, jossa on kuva New Yorkista tai auringonlaskusta tai joku *carpe diem* -tapainen elämänviisaus. Sohvapöytä on kiiltävää lasia, ja sen päälle on asemoitu Aalto-maljakkko. Olohuone on yhteydessä avokeittiöön, jossa on kivinen saareke, ja katossa roikkuu Lokki-lamppu.

Myynti-ilmoituksen ensimmäinen lause kuuluu: ”Tässä asunnossa on helppoa olla onnellinen.”

Kutsun tällaista onnellisuuden kuvaa lifestyle-onnellisuudeksi. Sir Elwoodin ”Sellaista se on” ei soi lifestyle-onnellisissa kodeissa. Tällaisissa asunnoissa ei ole ongelmia, vaan niissä hymyillään, vaikka väkisin, koska hymy on hyvä ja itku on paha. Onnellisuus ja ilo ovat pyhiä asioita, surullisuus ja epätoivo ovat pahoja asioita, suoranaisia sairauksia ja heikkouksia, joita ei sovi paljastaa.

Tämä estetiikka tiivistyy hammastahnamainoksessa Elastisen hymyyn, tiedättehän, se Pepsodent-mainos, jossa Elastinen esiintyy piirroshahmona. Minun mielestäni se ei ole miellyttävä ja levollinen hymy. Se on pelottava hymy. Hymy, jonka tarkoitus on viestiä samaa asiaa kuin hienon, puhtoisin asuintalon, jonka nurmikko ja puutarha on hoidettu täydellisesti. Tämä talo, tämä hymy, on paikka, jossa ei ole mitään näkyviä ongelmia. Ne hymyillään piiloon pinnistellyn irvistyksen taakse.

(Ei mitään Elastista vastaan sinänsä, se hymy vaan sattuu manifestoimaan kaiken tämän erinomaisesti.)

Tykkään kääntää tuon asuntoilmoituksen myyntifraasin toisin päin. Etsin asuntoa, jossa on helppoa olla *onneton*.

Etsin avaraa asuntoa, jonka suurista ikkunoista voin katsella illan hämärässä ulos ja pohtia, mikä meni pieleen. Etsin suurta olo-

huonetta, jonka divaanilla voin istua yksin yöllä hiljaa ja kuulla, kuinka raitiovaunu rämisee, ja katsella, kuinka kelmeä katuvalo keikkuu väijerin varassa tuulessa.

Tietenkin liioittelen. Tietenkin romantisoin. Tietenkään en halua olla onneton enkä ahdistunut, ei kukaan halua. Kaikki, jotka tietävät, millaista on olla oikeasti pulassa ja onneton, tietävät, että sellaisessa ei ole mitään hienoa.

Koen silti oikeudekseni kärjistä, sillä en halua olla onnellinen siinä määrin kuin näissä asuntoilmoituksissa ja lifestyle-lehdissä markkinoidaan. Sellainen onni on ulkokultainen ja epärehellinen tila – se on myyntiä, se on tuote. Se on pitsiverho silmien edessä Lauttasaaren nimby-ihmisten taloissa Artekin huonekalujen kalaseilla pinnoilla. Lifestyle-onnellisuus peittelee arvet ja voitelee lisäarvojuomilla ja hyvinvointipurukumeilla haavat niin, että kipu unohtuu, ja niin, etteivät muut pakotettua hymyään virnistelevät ihmiset voi huomata sitä.

Mutta haava on siinä. Kipu ei poistu mihinkään, vaikka sen piilottaa. Eikä sitä pidä piilottaa. Sitä pitää tarkastella ja sille pitää olla avoin. Pitää jättää verhot auki ja antaa rumalle haavalle lupa sattua. Lopulta haava paranee, kipu hellittää ja jäljelle jää arpi, joka muistuttaa elämästä, joka on *totta*.

Pentti Linkola on sanonut, että elämään mahtuu iloja ja suruja, mutta niitä suruja on aina iloja enemmän. Se on toisille totta ja toisille ei. Joidenkin elämä on – kai – pelkkää piknikkiä ja nuudelisalaattia. Mutta vaikka suruja olisi iloja enemmän, se täytyy ottaa vastaan ilman sokerikuorrutusta, koska myös se on kaunista, kaunista kuten The Smashing Pumpkinsin *Mellon Collie and the Infinite Sadness* -tuplalevy, joka ei ole pirskahteleva ja iloinen levy, mutta jolla on koko kaunis elämä. Tai kuten Helsingin yliopiston sosiaalietiikan professori Jaana Hallamaa minulle kerran sanoi:

”Elämä on vaikeaa, sekavaa, sotkuista ja mutkikasta. Se on epäoikeudenmukaista ja traagisen sattumanvaraista. Tämän sanominen ei ole voivottelua eikä surkuttelua, vaan nämä asiat ovat tavallisen elämän tavallisia realiteetteja.”

Suru ja haikeus eivät ole vaivoja, vajavaisuuksia, heikkouksia tai haitallisia anomaliaita. Ne ovat rohkeutta, kyvykkyyttä ja herkkyyttä kohdata maailma kokonaisena, uudelleen ja uudelleen – kykyä nähdä rumissa asioissa kauniit puolet ja kauniissa asioissa rumat puolet, ottaa se – elämä – kokonaan sen sijaan, että se suodatettaisiin lifestyle-onnellisuuden laimentavan siivilän lävitse.

Se on Moody Bluesin ”Nights in White Satin” aamuyöstä yksin. The Smithsin ”There Is a Light That Never Goes Out” lauantai-iltana auton ratissa yksin kaupungilla, kun juhлива kansa nauraa, suutelee ja konttaa Mannerheimintielle. Lucinda Williamsin ”Blue” kesäyönä ja Weeping Willowsin ”Broken Promise Land”, kun ajaa eron jälkeen muuttoautoa Länsiväylällä.

Tai Sir Elwoodin hiljaiset värit kertomassa, kuinka:

*Harmaan pullon pintaa
sormi keltainen
hyväilee hiljaa
korkin avaten*

Masentavaa? Tunnelmaa pilaavaa? Tylsää?

Älä naurata.

Tämän vuoksi, arkkitehtityötoverini, kuuntelimme siis Sir Elwoodin hiljaisia värejä. Tämän takia rakastuin yhtyeeseen teini-iässä, ja tämän takia haluan nyt kirjoittaa yhtyeestä kirjan.

Tällainen melankolian riemuista vaahtoaminen saattaa kuulostaa hirveän naiivilta. Tätä kirjoittaessa on kevät vuonna 2022, ja

Venäjä on hyökännyt Ukrainaan. Siellä murhataan ihmisiä kyynisten geopolitiittisten syiden varjolla. Isät, äidit, veljet ja siskot huutavat pohjattomasta tuskasta kiduttajien käsissä.

Helmikuun lopussa 2022 IPCC julkisti uuden raportin, jossa kerrotaan, että ihmiskunta on lifestyle-onnellisuuden tavoittelukseen tuhonnut maailman melkein peruuttamattomasti.

Ja tässä minä kirjoitan kirjaa pienimuotoista keskiolutjatsia soitavasta yhteestä ja hekumoin, kuinka *melankolia on hei niin siisti juttu*.

Toisaalta: ikkunan takana laulaa lintu, ja kohta maasta puskevat esiin kevään ensimmäiset leskenlehdet. Aurinko lämmittää pitkästä aikaa niin leppoisasti, että voin ottaa takkia päältä. Aamuisin aurinko alkaa nousta varhemmin, ja silloin lätäköiden päällä on enää ohut kerros jäätä, jota on hauskaa rikkoa kengillä, jotka ovat vaihtuneet korkeavartistista kevyempiin.

Kun vähän mietin, asia on juuri päinvastoin. Tämä ei ole turhaa. Tämä on tärkeää, ja tällaisista asioista pitää muistuttaa ihmisiä koko ajan ja jatkuvasti. Vaikka maailmassa tapahtuu joka päivä miljoona kamalaa asiaa, joka päivä tapahtuu myös miljoona ihanaa asiaa.

Sir Elwoodin hiljaiset värit on röyhkeän romanttinen yhte. Se on ollut sitä yli kolmekymmentä vuotta, ja silti se porskuttaa edelleen eteenpäin Titanicin orkesterina uppoavan laivan kannella. Sir Elwoodin hiljaiset värit on nopeassa ”vaihtamalla paranee” -maailmassa pitkäaikainen avioliitto, jossa rakkauden alkuhuuma on ensin roihahtanut ja jäänyt sitten kytämään sielunkumppanuutena, jossa on vaikeuksia ja sudenkuoppia, mutta joka pysyy, koska rakkaus, ihmeellinen ja syvä rakkaus, pysyy aina.

Siksi Sir Elwoodin hiljaiset värit on tärkeä yhte. Se osoittaa, että oli aika mikä hyvänsä, jonkun täytyy uskaltaa olla röyhkeän romanttinen. Jonkun täytyy muistuttaa melankolian riemuista –

nähdä kaunista rumassa ja olla armollinen itselleen ja muille. Kuten Sir Elwoodin ”löytäjä” ja pitkäaikainen vastaava tuottaja Gabi Hakanen asian muotoili:

”Sir Elwoodin hiljaiset värit on pientä mutta merkityksellistä.”

Lukijalla on oikeus tietää, kuka tätä kirjoittaa ja miksi, joten sallinette, että kirjoitan hetken itsestäni.

Aloitin Sir Elwoodin kuuntelemisen 14-vuotiaana, yli 20 vuotta sitten. Ensikosketukseni oli niin pittoreski, että se näyttää kirjoitetuna banaalilta, mutta näin se ihan oikeasti meni.

Istuin lapsuudenkodissani omakotitalossa Hyrsylä-nimisessä kylässä. Se on pieni uusimaalainen kylä, jonka ainoa mainittava henkilö on Aira Samulin, jonka paikallisen huvilan pihatiellä on brutaalin kokoinen puusta tehty sonni ja jonka tiluksilla on omintuinen nukkemuseo.

Oli joko syksy, talvi tai kevät, en muista tarkalleen, mutta kesä ei voinut olla, sillä ulkona oli pimeää. Istuin kiikkutuolissa isäni levyhyllyn vieressä. Hänellä on laaja musiikkimaku ja runsaasti levyjä. Olin selannut hyllyä vuosikausia innoissani, ja sinä iltana pohdin, minkä levyn ottaisin seuraavaksi kuunneltavakseni. Poimin hyllystä albumin nimeltään *Varjoja, varkaita ja vanhoja valokuvia*. Se on Sir Elwoodin ensimmäinen kokoelmalevy.

Muistelin, että näillä on pari ihan hyvä biisiä. Se ”Perunamaa”. Ja joku rokkibiisi, jossa laulettiin ”*se olen minä joka sua seuraa*”. Olin kuullut ne varmaan Ylen *Lista*-ohjelmassa tai ehkä MTV3:n *Jyrkissä*.

Laitoin levyn soimaan.

Ensin tulivat rokkihitit, mutta levyn edetessä huomasin, että kyseessä on ihan erilainen bändi kuin olin aiemmin kuvitellut. Paljon herkempi kuin sen ajan muut suomalaiset rockyhtyeet. Etenkin ”Sellaista se on” -kappale teki vaikutuksen. Se kuulosti saksofonei-

neen ja juoksevine bassolinjoiheen jännittävältä ja kulturellilta – joltain, minkä ajattelin olevan jatsia, sitä aikuisten jännittävää, savuista ja tummaa maailmaa, musiikillista *film noiria*, joka oli kaltaisiltani teinipojilta kielletty ja jonka mustanpuhuvasta estetiikasta en mitenkään voinut käsittää vielä yhtään mitään.

Riisuttu, armollinen ja samalla syntisen kuuloinen ”Kaduilla Kallion” oli myös jännittävä kappale. Sir Elwoodin musiikki ei ollut äänestä. Siinä ei ollut nyrkki pystyssä huutavaa uhoa eikä miesmäistä repostelua. Juuri siksi se kuulosti hurjan rohkealta.

Kaikista eniten iski se, että Sir Elwoodin musiikki kuulosti ja tuntui elämältä, jossa on enemmän suruja kuin iloja, ja juuri siksi se oli rikas ja jännittävä elämä, johon halusin tutustua ja jollaista halusin itsekin elää. Se oli kuin elokuvan sivuhenkilö, joka on vajavai-suuksineen paljon kiinnostavampi kuin salskea, kirkasotsainen ja oikeamielinen päähenkilö.

Kuulosti siltä, että Sir Elwoodilla on joku ihan oma juttu. Siitä piti ottaa selvää.

14-vuotias ihminen ottaa herkästi vaikutteita, ja vaikutteet muovaavat sen ikäistä ihmistä kovakouraisesti. Ehkä saan syyttää Sir Elwoodia siitä, että minusta ei koskaan tule firman miestä, joka etenee työralla ja hankkii hienon lifestyle-onnellisen elämän, jossa syödään aamulla Weetabixia. Sen sijaan halusin repun, risaiset kengät ja laukkuuni leipää ja piimää (viinaa) ja lähteä seikkailemaan ja kokemaan karvaita hetkiä vaikkapa Tukholmaan kello kahdeksan aikaan, kun ”*taivas on harmaa ja sataa*”.

Monien muiden ihmisten tavoin suosikkilauluni Sir Elwoodilta oli noihin aikoihin ”Älä mee”. Kuuntelin sitä tauotta. Erityisesi pidin näistä säkeistä: ”*Ja mull’ on likanen paita ja liian vähän rahaa / jäisit kun mä pyydän sua kuuntelemaan.*”

Halusin olla juuri sellainen.

(Kun myöhemmin olin ihan oikeasti laulun kuvaamassa tilanteessa, se ei enää tuntunutkaan niin romanttiselta.)

Lauloin tätä laulua humalassa eräänä talvena joskus keskiyön jälkeen tytölle nimeltään Milla. Olimme olleet Lohjalla juopottelmassa varmaan jossain kotibileissä ja kävelimme kohti paikallista Hesburgeria pakkasessa. Milla kouri persettäni, kouri oikein kunnolla ja tauotta, suorastaan brutaalisti kuin yrittäen kaivaa sieltä jotain. Kukaan ei ollut ennen kourinut persettäni sillä tavalla kovasti ja pitkään, ja tilanne oli jännittävä ja kiihottava. Mutta en tiennyt, miten siihen piti reagoida: pitikö persettä jännittää niin, että se tuntuisi hänen kouruansa kovalta ja timmiltä, vai pitikö lihakset rentouttaa, jolloin perse olisi pehmeä? Miten 14-vuotias poika olisi voinut ymmärtää niin hienojakoisia perseasioita?

Päätin jännittää pakaroitani. Se taisi olla väärä tapa. Kova perse ei ole kädelle miellyttävä kouria.

Joka tapauksessa lauloin koko sen kävelymatkan ja vielä sisällä Hesburgerissa Millalle ”Älä mee” -biisiä. Jokeltelin teinihumalassa etenkin suosikkikohtaani: ”*Mull’ on likanen paita ja liian vähän rahaa.*” Hymyilin typerää hymyä ja katselin Millan kauniita kasvoja ja sitä, kun hän tunki burgeria naamaansa. Hänellä oli suuret silmät, korkeat poskipäät ja hymy, joka oli mukamas vähän tietämätön ja siksi niin viettelevä.

Tällaisia muistoja minulla on Sir Elwoodin hiljaisista väreistä.

Näine aatoksineni kammoksun vähän, mitä kirjan mittaa paljastuu. Millaisia ovat ihmiset, jotka tekevät tällaista musiikkia? Keitä laulujen takana on, ei tavallaan kuulu minulle – kuuntelijalle.

Yhtyeen fanin on aina vaarallista lähteä selvittämään, millaisia ihmisiä julkisuuskuvan ja taiteen taakse kätkeytyy. Kiitän onneani, etten koskaan päässyt tapaamaan esimerkiksi David Bowieta. Olisi

ollut hirveää mennä hänen asunnolleen New Yorkin Lafayette Streetille, jossa hän istuisi verryttelyhousut jalassaan ja söisi paimenpiirasta suoraan vuoasta lusikalla, röyhtäilisi ja piereskelisi ja jaarittelisi jostain tyhjänpäiväisistä asioista pitkästyttävästi leveällä Lontoon aksentillaan. Todennäköisesti hänen mielipiteensä ja näkökulmansa maailmaan eivät olisi kovin ihmeellisiä. Ja vaikka hänellä olisikin ollut omintakeisia ja teräviä huomioita, ne eivät olisi olleet riittävän vavahduttavia siihen nähden, millainen mielikuva minulla on Bowiesta.

Toisin sanoen hänellä ei olisi ollut mitään muuta mahdollisuutta kuin olla karvas pettymys, ja sama pätee kaikkiin ihmisiin. Barack Obama, Madonna, Sanna Marin ja Jeesus Kristus – kaikki tuottavat lopulta pettymyksen pitkästyttävän tavallisessa inhimillisyydessään.

Kun vuosi sitten istuin laulaja Juha Lehden kanssa thaimaalaisessa ravintolassa Helsingin Kurvissa, hänen ensimmäisiä lauseitaan minulle oli tämä:

”Mä vähän pelkään, että me pilataan meidän musiikki sinulta. Mä pelkään, että me pilataan se taika ja se salaisuus, joka siinä on.”

Sir Elwoodin jäsenet eivät ole koskaan olleen iltapäivälehtien toimittajien puhelimen päässä kommentoimassa mitään muuta kuin bändin tekemisiä. Bändi on tarkoituksella pitänyt jäsentensä elämän ja yhtyeen sisäisen elämän visusti itsellään. He ovat kuuntelijoilleen mysteeri, ja sellaisena asia on haluttu pitää.

Vastasin Lehden epäröintiin, että en ole asiasta huolissani. Kaikki tuottavat lopulta joka tapauksessa pettymyksen, sanoin. Lehti nauroi.

Rakastan tätä bändiä, mutta olen myös ammatiltani journalisti, ja journalistin epävirallinen ohje kuuluu: ”Jos äitisi sanoo rakastavansa sinua, kysy itseltäsi, onko asiasta todisteita?” Lupaan siis